

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Součástí Svatého okrsku je i někdejší kolejiaristů s kostelem Zvěstování Panny Marie. Studovalo zde mnoho pozdějších významných osobností své doby, například hudební skladatel a bádenský dvorní kapelník Johann Caspar Ferdinand Fischer (1656 – 1746) nebo jeden ze zakladatelů jaderné fyziky Josef Loschmidt (1821 – 1895).

Vzpomínka na Stalina

V posledních letech ovšem mnohem víc než staleté památky přitahovaly pozornost budovy, jejichž historie je výrazně kratší. Jde o stavby socialistického realismu, takzvanou Sorelu, výraznou dominantu „nového Ostrova“. Není tomu tak dávno, co se řešil spor, zda má být tato část Ostrova vyhlášena městskou památkovou rezervací.

Stalinistická architektura, již charakterizují pravidelné obrazce, ostré tvary a všudypřítomná výzdoba z hvězd či pracujících třídy, začala v Ostrově vznikat krátce po komunistickém převratu v roce 1948. Vládnoucí strana potřebovala nové sídliště pro dělníky do uranového průmyslu v nedalekém Jáchymově. Uran se vyvážel do Sovětského svazu a nové budovy vznikly podle sovětského vzoru. První územní plán z roku 1954 byl vypracován pro 16 tisíc obyvatel, později byl počet zvýšen až na 25 tisíc.

Dominantní stavbou sídliště, trůnící v čele Mírového náměstí, je Dům kultury, který vznikl už na přelomu let 1954 a 1955. Na impozantním štítu nad vstupem je budovatelské sousoší s horníkem, žnečkou a studentem. Autorem je akademický sochař Jaroslav Šlezinger, který byl vězněn v táboře nucených prací v blízkém Vykmánově.

Ve stejném duchu jsou vystavěny i další ostrovské budovy socialistického realismu, například obchodní dům Brigádník, budova pošty, restaurace Družba, škola J. V. Myslbeka i činžovní domy. Všechny domy a ulice jsou navíc vyvedeny v přísném geometrickém tvaru.

Mattoni a skřítkové

Mezi Karlovými Vary a Ostrovem leží lázně Kyselka s několika lázeňskými domy, hotely či promenádami, které ovšem kvůli nevyjas-

něným majetkovým vztahům většinou chátrají. O Kyselce pochází první zmínka ze 16. století, kdy se v balneologickém spisu hovoří o takzvané Bukové kyselce.

Vítanou reklamou pro malé lázně byla návštěva řeckého krále Otty v roce 1852. Právě na jeho počest bylo hlavní léčivé zřídlo nazváno Ottův pramen. Dnes je v Kyselce stáčírna stejnojmenné minerálky. Významnou postavou Kyselky je Heinrich Mattoni (1830 až 1910). Byl to právě on, kdo dal Kyselce současný ráz. A díky němu se už na konci 19. století stala Mattoniho kyselka jednou z nejznámějších minerálních vod na světě.

Zhruba kilometr od Kyselky se nachází jedna z historicky nejzajímavějších památek tohoto regionu – krytý dřevěný most přes Ohři. Byl postaven roku 1364 na místě takzvaného Radovanova brodu z příkazu krále Karla IV. V roce 1986 byl zničen a dlouho to vypadalo, že už nikdy nebude obnoven. Nakonec se dočkal šťastného konce, od roku 2003 znovu spojuje oba břehy Ohře.

Krytý dřevěný most přes Ohři

Dům kultury v Ostrově ve stylu stalinistické architektury

Asi tři kilometry jihozápadně od Kyselky pak objevíte velmi vzácný geologický útvar nazývaný Skalky skřítků. Jde o zhruba šedesát válcovitých dutin ve skále o průměru od několika centimetrů do 1,5 metru. Jejich hloubka je až pět metrů. Podle pověsti zde bydleli skřítkové. Na původ dutin existuje množství vědeckých hypotéz. V současnosti se většina geologů domnívá, že záhadné otvory vznikly zvětřováním vyvrácených kmenů stromů ve vulkanických sedimentech.

Další zřícenina

Nejvýznamnější památkou Perštejna, který leží jen kousek od Ostrova, je tamní kostel svatého Vendelína. Obec, pocházející ze 14. století, dlouho svůj vlastní kostel neměla, a tak lidé museli chodit do Klášterce.

Majitel zdejší papírny nechal tedy roku 1724 postavit aspoň kapli, kterou o pár desetiletí později nahradil provizorní dřevěný kostelík. Stavba se však moc nepovedla, byla posměšně nazývána „perštejnská ovčí stáj“. Stav kostelíku byl navíc tak špatný, že hrozilo jeho zřícení. A tak se nakonec místní dočkali roku 1797 nového kostela, který v obci stojí dodnes.

Perštejn získal název podle stejnojmenného hradu z poloviny 13. století. Přesnější datum, ani kdo hrad postavil, není známo. Dnes z něj zůstala stejně jako z už zmiňované Andělské Hory pouze zřícenina.

S Andělskou Horou ovšem Perštejn spojuje víc podobností. I perštejnský pán byl příznivcem husitů, i odtud se podnikaly bojové výpady do okolí. Při odvetné vojenské akci roku 1451 byl hrad pobořen, ale stále „žil“. Teprve od roku 1537 o něm historické prameny hovoří jako o opuštěném.

Sudety a vojáci

Zříceniny obou hradů – Andělské Hory i Perštejna – jako by symbolizovaly osud celého zdejšího kraje v posledních desetiletích. Doupovské hory patřily do Sudet, takže po druhé světové válce je stihl stejný osud jako mnoho dalších území v pohraničí. Původní německé obyvatelstvo muselo pryč a přistěhovalci jen s obtížemi hledali k novému domovu takový vztah.

Například v Kadaňském Rohozci, obci na východním okraji Doupovských hor, žilo před válkou bezmála dvě stě obyvatel v 37 domech. V roce 1950 bylo obyvatel o polovinu méně a v roce 2000 žilo v obci už jen 76 lidí v 18 domech.

Když už jsme v Kadaňském Rohozci: jednou z mála zdejších historických památek je takzvaný Vintířovský kanál, jehož smyslem bylo napájet vodou několik vodních mlýnů od Rohozce až po Vintířov.

Druhá rána dopadla na Doupovské hory v 50. letech, kdy zde vznikl největší vojenský újezd na území republiky. Kvůli tomu musely padnout desítky zdejších obcí. ■

PETRA ŠUSTOVÁ